

Mödrarna och amningen

Barnläkarna har med stigande oro iakttagit, att mödrar allt oftare undandrar sig amningen. Läkarna slår nu larm och vid ett sammanträde med barnläkarförbundet beslöts att förbundet skulle göra följande uttalande i frågan:

”Under senare år har en nedgång i amningsfrekvensen kunnat iakttagas. En bidragande orsak härvidlag synes ha varit, att en viss rådvillhet gjort sig gällande beträffande betydelsen av amningens genomförande i dagens läge med förbättrade metoder för konstgjord uppfödning. Svenska Barnläkareförbundet har ansett det angeläget att till vägledning för de läkare och sjuksköterskor som har att med mödrarna diskutera den viktiga frågan om spädbarnets uppfödning sammanfatta några argument som kunna användas i informationen.

1. Modersmjölken är barnets naturliga föda och har en för barnets behov avpassad sammansättning. Den kan icke helt efterliknas med någon konstgjord produkt.

2. Modersmjölken är av särskild betydelse för kroppsligt svaga barn, för prematura barn, för barn med anlag för allergisk åkomma och för barn med allvarlig sjukdom.

3. Modersmjölken synes öka barnets mot-

ståndskraft mot infektionssjukdomar under den första levnadstiden.

4. Amningen innebär en praktisk och hygienisk näringstillförsel även under ogynnsamma yttre betingelser.

5. Amningen ger en regelbunden och intim kontakt mellan mor och barn och därigenom främjas barnets harmoniska utveckling.

6. Amningen bör om möjligt fullföljas, helt eller delvis, fram till halvårsåldern. Även en kortare tids amning är dock av stort värde.

I de fall, där svårigheter för en adekvat genomförd bröstuppfödning uppstår, bör vid rådgivningen för- och nackdelar noggrant vägas mot varandra. Den som ger råd måste vara beredd att individualisera. Att framställa amningen som en obetingad skyldighet kan ej anses vara rätt under de social-medicinska förhållanden, som för närvarande råder i vårt land. Detta kan hos modern skapa omotiverade känslor av mindervärde och irritation, som även kan påverka barnet.

Uppsala den 27 maj 1961

För Svenska Barnläkareförbundet:

Gillis Herlitz
Ordf.

/ Herbert Enell
Skr.”

Alkoholbruk bland ungdom

Centralförbundet för nykterhetsundervisning har i en liten skrift redovisat intervjuundersökningar bland unga fyllerister. Den ena undersökningen är utförd av byrådirektör Collet och omfattar 1.190 personer under 25 år från de flesta av rikets städer, omhändertagna för fylleriförseelser under en tremånadersperiod. Det visade sig att tre fjärdedelar av ungdomarna var yrkesverksamma vid förseelsen, 12 procent arbetslösa, 7 procent inkallade och 5 procent studerande. Flertalet, eller 750, hade icke någon utbildning utöver folkskola. 30 procent var gifta, ringförlovade eller i stadigt sällskap och 12 procent hade barn. Enligt uppgift var föräldrarna till dessa ungdomar nykterister i 27 procent, använde sällan sprit i 43 procent, medan 22 pro-

cent av föräldrarna använde sprit ibland. Det är väsentligt sobrare siffror än den undersökning över den manliga befolkning som nykterhetskommittén gjorde för några år sedan, varvid endast 10 procent var absolutister och 14 procent nästan absolutister. 38 procent hade ingen fritidssysselsättning och endast 28 procent tillhörde förening. Större delen av ungdomarna eller 850 stycken hade icke något motorfordon. 27 procent hade berusat sig på restaurang eller ölkafé, vilket är väsentligt högre än den genomsnittliga siffran för fyllerister, där endast 13 procent berusar sig på restaurang. Knappast hälften av de tillfrågade har uppgivit något egentligt skäl till alkoholförtäringen, vilken ofta synes ha kommit till av en ren slump, ofta i sällskap med obe-

kanta personer eller tillfälliga kontakter. I 80 procent har berusningsmedlet varit brännvin eller liknande (whisky, eau de vie etc.) med ett genomsnittligt kvantum av drygt 30 centiliter. I 38 procent av fallen har drycken anskaffats av någon kamrat eller bekant och 11 procent hade använt sig av okända langare. Flertalet ungdomar hade tidigare berusat sig, dock icke särskilt ofta. Det tycks vara så att man gemensamt inköper en jämförelsevis stor kvantitet rusdrycker, vilken konsumeras utan större dröjsmål. 47 procent av samtliga hade tidigare gjort sig skyldiga till minst en fylleriförseelse.

Fil. lic. Ingrid Blomberg redovisar i samma skrift en jämförelse mellan Stockholmsfyllerister i åren under 25 år jämförda med ett normalmaterial av 350 pojkar i åldern 15—24 år. I normalgruppen finns betydligt fler som studerar och bland fylleristerna fler som saknar sysselsättning. Flera bland fylleristerna slutar sin skolutbildning med enbart folkskola, och gymnasiestudier, högskolestudier och annan högre utbildning förekommer mera sällan hos fylleristerna. I fylleristgruppen fanns blott hälften så många gifta och förlovade som i normalgruppen och bland normalgruppens ungdomar bodde 78 procent i föräldrahemmet, bland fylleristerna endast 57 procent. Av dessa hade i båda grupperna ungefär hälften eget rum. Bland fylleristerna hade 59 procent tillbringat hela uppväxttiden före femton år hos bägge föräldrarna, i normalgruppen var denna siffra 81 procent. Bland fylleristerna tillhörde 73 procent ingen förening medan i normalmaterialet endast 52 procent var föreningslösa. Tillhörigheten till annan förening än idrottsförening är också mycket större i normalgruppen. Regelbundet spritbruk var givetvis vanligare bland fylleristerna än i normalgruppen och av sprithaltiga drycker var huvudsakligen starksprit vanligare bland ungdomsfylleristerna, 61 procent, än inom normalgruppen, 32 procent. Bland fyllerister i Stockholm är det vanligare med vinkonsumtion än bland fyllerister i landets övriga städer. Sammanfattningsvis är det sålunda färre bland fyllerister som växt upp i ett fullständigt hem, färre som studerar, färre som bor i föräldrahemmet, färre som är gifta eller förlovade. Ungdomsfylleristerna är mindre föreningsengagerade, de har relativt torftiga intressen. De intressen som dominerar bland dem är idrotten och idrottsrörelsen har möjligen också större chans än andra rörelser att påverka denna ungdom.

Av en annan intervjuundersökning framgår att bland de yngsta fylleristerna är det mycket

vanligt att dricka upp spriten utomhus, vilket ungefär hälften av 15—17-åringarna hade gjort medan detta var fallet beträffande endast 20 procent av 21—24-åringarna. 7 procent av 15—20-åringarna hade berusat sig enbart på vin. Bland återfallsfylleristerna var alkoholvanorna betydligt hårdare än bland förstagångsfylleristerna, men även de sistnämnda visade intensivare alkoholbruk än ett normalmaterial. Bland återfallsfylleristerna hade 80 procent regelbundna alkoholvanor, för 35 procent var alkoholen ett dominerande intresse.

Den alarmerande situationen i fråga om ungdomsfylleri och även andra fylleriföreteelser har kommit en livlig diskussion att flamma upp om lämpligaste motåtgärder, där framför allt återinförandet av motbok i någon form samt prishöjningar kommit att dominera debatten. *Sydsvenska Dagbladet* framhåller emellertid att alkoholkonsumtionen per invånare fortfarande är betydligt lägre i förhållande till vad den var strax efter motbokens avskaffande. Antalet fylleriförseelser har stigit kraftigt men motsvarande stegring finner man även i länder med restriktioner t. ex. Finland, där ökningen av fylleriförseelser för personer under 17 år ökat med 50 procent. Tidningen yrkar på intensivare forskning över problemet alkoholismsjukdomen samt straffskärpning för langning. *Aftonbladet* däremot yrkar på ett återinförande av motboken och hävdar att motbokssystemet var inte så dåligt som nykterhetskommittén ville få oss att tro och framför allt var det inte så dåligt som det system som nu prövats i sex år. Tidningen påyrkar en utredning för att eventuellt finna enklare ransoneringsmetoder än de tidigare tillämpade. *Svenska Dagbladet* refererar inrikesminister Rune Johansson, som sagt att spritpriserna enligt hans mening nu borde höjas. Tidningen anser att den enda långsiktiga effekten av måttlig prishöjning blir att konsumtionen delvis dirigeras över till andra alkoholsorter såsom öl och vin nämligen om priset där inte höjs. Möjligheterna att varaktigt minska den totala konsumtionen är ytterst små. Det bästa man kan hoppas på är en förskjutning till förmån för mindre farliga drycker. En chockprishöjning skulle däremot innebära en helt ny politik som skiljer sig från 1954 års beslut och om man anser att 1954 års program har lett till ett misslyckande skall detta sägas rent ut och en ny politik bestämmas efter noggranna överväganden, varvid inte får tas för givet att chockprislinsen blir den bästa tänkbara utvägen.

N. B. N.